БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 216 (6145)
ОКТЯБРИИН 27
ПЯТНИЦА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Манай Эхэ ороной хүсэ шадал ургажа, бэхижэжэ байна

1946 оной февралиин 9-дэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо нүхэр Сталинай тодорхойлһон, коммунистическэ байгуулалтын программые олон миллион советскэ арад тон ехэ хүсэл зоригтойгоор бэелүүлжэ байна. Советскэ хүнүүд болбол өөрынгөө зохёон байгуулхы амгалан ажалай гайхамшаг ехэ үрэ дүнгүүдээр омогоргохо ёһоороо омогорхоно.

«Социализм болбол ажахын капиталистическэ системые илажа шадаха, илаха ёһотой ба зайлашагүй илаха байна, юуб гэхэдэ тэрэ хадаа ажахын капиталистическэ системэдэхиһээ ажалай үлэмжэ һайн жэшээ, ажалай үндэр бүтээсэ үгэжэ шадаха байна, юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа ажахын капиталистическэ системэдэ орхохоо обществодо бүри ехэ продуктнуудые үгэжэ шадаха ба обществые бүри баян болгожо шадаха байна» —гэжэ нүхэр Сталин һургана.

Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэреэр манай ороной арадай ажахы хүсэ ехэтэ дэбжэлтын замаар ябана. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1950 оной гүрэнэй түсэбые III кварталда дүүргэлгын дүнгүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин үсэгэлдэр «Правдада» толилогдоһон мэдээсэл соо социалистическэ экономикын туйлаһан шэнэ амжалтанууд эли тодоор харагдана. Энэ документ соо үгтэһэн баримтанууд хадаа капиталистическэ байгуулалтаһаа социалистическэ байгуулалтын бүлюу дайн байһание тодоор харуулна.

1950 оной III-дахи кварталай түсэб промышленностиин валова продукци гаргалгаар бүхыдөө 103 процент дүүргэгдээ. Энэ оной 9 һара соо промышленна үйлэдбэрилгын түсэб тэрэшэлэн үлүүлэн дүүргэгдээ гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

1950 оной 9 һара соо СССР-эй бүхы промышленностиин валова продукци нёдондо жэлэй өнэ үетэй сасуулбал 22 процентээр, тиихэдэ 1950 оной III кварталые 1949 оной III кварталтай сасуулбал — 24 процентээр ургаа. Хүгжэлтын иимэ түргэн темпые буржуазна гүрэнүүдэй промышленность мэдэдэггүй ба мэдэхэшьегүй байна. Хүгжэлтын иимэ түргэн темп имагтал манай социалистическэ экономико туйлажа шададаг байна.

Манай экономикын амжалтанууд нэн түрүүн юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, энэ хадаа үйлэдбэриин анархи, кризисүүдые, хүдэлмэригүйдэлгые ба капитализмын бусад яра шархануудые мэдэдэггүй, социалистическэ, түсэбэй ёһоор эрхилэгдэдэг экономико мүн. Советскэ экономикын дэбжэлтэ хадаа Ленин—Сталинай агуу ехэ партяар эмхидхэгдэжэ ба зоригжуулагдажа байһан олон миллион советскэ хүнүүдэй ажана амгалан зохёон байгуулхы ажалай үрэ мүн.

Капиталистическэ оронуудай экономикын мүнөөнэй байдал тад өөндоо байна. Капиталистическэ үйлэдбэри хадаа үе үе болоод лэ хандаргалгын кризисүүдтэ ородог ба зайлуулагдашагүй зүришэлдөөнүүдэй һабарта мүнөө хабшагдаад байна. Советскэ Союз дотор һүүлэй хорин жэлнүүдтэ промышленна үйлэдбэрилгын 9 дахин ехэ болоод байхада, капиталистическэ Европын промышленна үйлэдбэрилгэ бүхыдөө эдэ хорин жэлнүүд соо нэгэл байрандаа байна. Империализмын гол орон—США-гэй 1949 оной июль һарын промышленна үйлэдбэрилгэнь дайнай үедэ туйлагдаһан хэтэл үндэр хэмжээнэйнгээ оройһоол 65 процентнь болоһон ба 1948 оной октябрь һарынхида ороодоо 18 процентээр бага байгаа.

Уолл-стридэй империалистическэ зонхилогшод дэлхэйн шэнэ дай һүжэрөөхэ замаар ябажа, улам хурсадажа байгаа зүришэлдөөнүүдһээ гараха арга бэдэрнэ. Тэдэнэр агрессидэ бэлэдхэһэн бэлэдхэлһээ сэхэ агрессидэ оробо, Корейскэ арадта эсэргүү шуһата дай хэжэ байна, Тайвание бодото дээрээ оккупировалба. США-гэй экономиконь үнэндөө сэрэгэй үйлэдбэрилгын замда оруулагданхай. США-гэй сэрэгэй гаргашанууд 1939 онтой жэшээлбэл 20 дахин ехэ болоо. Айхабтар ехэ сэрэгэй гаргашануудай хүндэ хүшэрынь ажалшадай хүзүүн дээрэ ашагдана. Монополинууд болбол дайн сэрэг һүжэрөөжэ, экономикые сэрэгэй үйлэдбэрилгын замда оруулжа, айхабтар ехээр баяжана, харин тиихэдэнь тэдээндэ мүлжэгдэжэ байһан ажалша ниитэ зон үлэсхэлэн хооһон, үгытэй ядуу байдалда зобожо байна. Энэ оной эхеэр капиталистическэ оронуудта байһан хүсэд ба зарим тэды хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 45 миллион хүн болоо, тэдэнэй 18 миллион шахууень США-дэ байна. Энэ баримта хадаа капитализмда хэгдэһэн үхэлэй приговор мүн.

Советскэ хүнүүд капитализмын аюулнуудһаа хэтэ мүнхэдөө сүлөөрөө. Манай ороной ажалшад хадаа мүлжэгшэдтэ хүдэлмэрилнэгүй, өөһэдтөө, бүхы обществодоо хүдэлмэрилнэ. Манай ороной ажалшадай продукцияа улам ехээр гаргаха бүринь Эсэгэ оромнай бүри баян ба бүри хүсэтэй болоно, советскэ хүнүүдэй ургажа байгаа эрилтэнүүдынь улам дүүрэнээр хангагдана.

Манай орон дотор бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй амжалтанууд саг үргэлжэ арбижана, ажалшадай зохёон байгуулхы үүсхэлынь улам тодоор бадарна. Энэ хадаа промышленностиин ба транспортын хүдэлмэриин тоогой показательнуудай ургалтаһаа гадна, мүн шанарай показательнуудай ургалта дотор харагдана.

Социалистическэ хүдөө ажахы ехэнүүд амжалтануудые туйлаа. 1950 ондо ороохото культурануудай валова ургаса нёдондо жэлэй хэмжээтэйгээр абтаһан байна. Колхозууд ба совхозууд болбол малай тоо толгойе саашаданьолошоруулха ябадал туйлаа. Энэ оной 9 һара соо хүдөө ажахы болбол 15 хүсэтэй 130 мянган тракторнуудые, 33 мянган комбайнуудые, тэдэнһээ 16 мянганиинь самоходно, 66 мянган ашаанай машинануудые ба бусад олон техникэ абаһан байна.

«СССР-эй европейскэ хубиин талын ба модото талын районуудта үндэр ба тогтууритай ургаса хангахын тула поли хамгаалгын модо тариха, ногоо тарилсадаг севооборотнуудые нэбтэрүүлхэ, хаалтануудые ба сөөрэмүүдые бариха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой хэблэгдэһэнһээ хойшо мүнөөдэр хоёр жэл гүйсэбэ. Хүдөө ажахын ба ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэд байгаалие шэнэдхэн хубилгаха энэ асари ехэ сталинска программые тон дэбжэлтэтэйгээр бэелүүлжэ байна.

Эб найрамдалай аша туһада, ажалшадай зол жаргалай аша туһада зохёон байгуулха гээшэ советскэ арадай нангин зорилго болонхой, советскэ арадай зохёон байгуулхы хүсэниинь энэ зорилго бэелүүлгэдэ хандуулагданхай. Энэ ондо СССР-эй арадай ажахыда хэгдэһэн капитальна вложенинүүд үнгэрһэн жэлтэй сасуулбал нилээд ехээр ургаа гэжэ Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. 1950 оной 9 һара соо капитальна бүхы хүдэлмэринүүдэй хэмжээн үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 25 процент ехэ болоо. Энэ хадаа манай промышленностиин саашанхи дэбжэлтые, социалистическэ дэлгэрэнгы үйлэдбэрилгын темпын хэлбэришэгүй түргэнөөр ургаха ябадал хангана.

Арадай ажахын хүсэ ехэтэ дэбжэлтын үндэһэ һуури дээрэ советскэ хүнүүдэй материальна тэнигэлэн байдал хэлбэришэгүйгөөр дээшэлнэ, культурна байгуулалта улам үргэнөөр дэлгэрнэ, элүүрые хамгаалга улам һайжарна, советскэ худалдаа наймаан таһалгаряагүйгөөр хүгжэнэ.

Манай амжалтанууд нилээд ехэ. Зүгөөр, советскэ хүнүүд туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амардаггүй. Эдэнэр хадаа партиин, нүхэр Сталинай заадаг ёһоор, ажахын зарим һалбаринуудай хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дундануудые эрид шууд элирүүлэн зайлуулна.

Электростанцинуудай, машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын, СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствонүүд, СССР-эй загаһанай промышленностиин Министерство квартальна түсэбөө нэгэ багаар хүсэд дүүргээгүй гэжэ мэдээсэл сооһоо харагдана. Валова продукцие ба промышленна продукциин шухала зүйлнүүдэй олонхиие натураарнь үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргэбэшье, зарим Министерствонүүд тус тус шухала зүйлэй продукцяар түсэбөө хүсэд дүүргээгүй. Химическэ промышленностиин Министерство аммиачна селитрэ үйлэдбэрилгын, электропромышленностиин Министерство — электромоторнуудые гаргалгын, хүндэ машина бүтээлгын Министерство ба транспортна машина бүтээлгын Министерство—зарим зүйлэй турбинануудые үйлэдбэрилгын түсэб дүүргээгүй. Автомобильна ба транспортна промышленностиин Министерство—автопогрузчигуудые, барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министерство—экскаваторнуудые үйлэдбэрилгын түсэб хүсэд дүүргээгүй, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерство хүдөө ажахын хэдэн машинануудые бүтээхэ ябадалда гээгдэл гаргаа. Металлургическа промышленностиин Министерство болбол металлургическа түхеэрэлгэ үйлэдбэрилгын квартальна түсэбөө дүүргээгүй ба хара металлнуудай ассортиментээр түсэбэй дүүргэлтэ хангаагүй.

Промышленностиин министерствонүүдэй, ведомствонүүдэй, ажахын ба партийна организацинуудай, бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго юуб гэхэдэ, эдэ дутагдалнуудаа тон богонихон болзор соо усадхаха, гээгдэжэ ябаһан һалбаринуудые ба предприятинуудые түрүү һалбаринууд ба предприятинуудай хэмжээндэ хүрэтэр урагшань татаха, имагтал продукциин тоогой талаар бэшэ, мүн ассортиментын ба шанарайнь талаар түсэбөө заатагүй дүүргэхэ ябадал хангаха ёһотой.

Манай ороной хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци политическэ ба ажалай айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Советскэ арад хадаа Волга дээрэ, Дунда Азида ба Днепр дээрэ коммунизмын сталинска агууехэ барилгануудые барижа байна. Советскэ арад болбол эб найрамдалай хэрэгые хамгаалан, өөрынгөө шэн зоригтой ажалаар советскэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлнэ. 1950 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэарадай Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ шэнэ илалтанууд тухай мэдээсэлнүүд үдэр ерэхэ бүри олошорно.

Алдарта большевистскэ партяар, агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталинаар зоригжуулагдажа ба хүтэлбэрилэгдэжэ ябагша советскэ арад ажахын ба культурна байгуулалтынгаа амжалтануудые арбидхана, коммунизмын замаар найдамтай дабшана.

(«Правдын» октябриин 24-нэй түрүү бэшэг).

ХОЛЫН ЧУКОТКОДО

АНАДЫРЬ. (ТАСС). Чукотско национальна округой тогтоһоор хорин жэлэй ой декабрьда гүйсэнэ. Ажалшадай депутадуудай Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта зорюулагдаһан хөөрэлдөөнүүд соогоо, агитаторнууд хорин жэлдэ Чукоткодо болоһон гайхамшагта хубилалтанууд тухай Тундрын хүн зондо хэлэжэ үгэнэ.

Округой тогтоогдохын урда тээ эндэ хэдэхэн хүн үзэг бэшэг мэдэхэ байгаа. Бэшэжэ ба уншажа шадахагүй хүнүүд мүнөө Чукотко дээрэ үгы шахуу болоо. 80 һургуулинууд, педагогическа училищи, бусад олон һургуули бии.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Ивановска областиин колхозууд, совхозууд ба туһалбариин ажахынууд 1950 оной ургасын таряае нёдондо жэлэйхиһээ 271 мянган пүүд үлүү ехээр гүрэндэ тушаажа, областьдоо тогтоогдоһон таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди.

МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ колхозуудай таряа тушаалга үргэлжэлһөөр. Областиин колхозууд, совхозууд ба туһалбариин ажахынууд 1951 оной ургасада хэрэгтэй тарилгын үрһэнүүдээр өөһэдыгөө бүрин хангажа байна.

Мүнөө областиин колхозууд болон совхозууд хартаабха ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын, ниитын малажал хүгжөөхэ жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын ба малаа үбэлдэ саг соонь бэлэдхэхын тула бүхы хэмжээнүүдые абажа байна.

Ивановска областиин ажалшад советскэ бүхы арадтайгаа хамта Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлхын түлөө, манай агууехэ социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын түлөө, манай орондо коммунизмын илалтын түлөө хойшодоошье шэн зоригтойгоор тэмсэхэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

ВКП(б)-гэй Ивановска обкомой Секретарь В. ЛУКЬЯНОВ.
Ивановска областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ В. ТАТАРИНЦЕВ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Ивановска областьдохи Түлөөлэгшэ М. ЦЫПЛЕНКОВ.
Ивановска областиин хүдөө ажахын управлениин Начальник М. ДУБИНИН.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Большевистскэ партиин, правительствын ба нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай асари ехэ туһаламжын ашаар, Туркменскэ ССР-эй Ашхабадска областиин колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд энэ жэлдэ хлопогой һайн ургаса ургуулаа, Туркменскэ Главна канал бариха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй түүхэтэ тогтоолоор зоригжон, хлопок-сырец бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб болзорһоонь урид 102 процент дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди.

Бэлэдхэгдэһэн хлопок-сырецын юрэнхы тооһоо 55,2 процентнь шэлэгдэмэл ба 44,2 процентнь нэгэдэхи сортоор абтаһан байна. Гүрэндөө колхозуудай хлопок тушаалга үргэлжэлһөөр.

Областиин колхознигууд ба колхозницанууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ургуулһан бүхы хлопогоо гээлтэ хоролтогүйгөөр хурааха ябадал гүйсэд хангаха ба контрактациин түсэбһөө гадуур гектар бүриин 8 центнерһээ бага бэшэ хлопок-сырец гүрэндөө тушааха гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Туркмениин КП(б)-гэй Ашхабадска обкомой Секретарь С.МЯТИЕВ.
Ашхабадска областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ Т. АТАЕВ.
Ашхабадска областиин хлопководствын управлениин Начальник Г. ГАНИЯНЦ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Таджикска ССР-эй Сталинабадска областиин колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд таряа тушааха гүрэнэй түсэбые (рисгүйгөөр) болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Областиин колхозууд ба совхозууд 1951 ондо ургаса абаха тарилгада хэрэгтэй өөрын үрһэнүүдээр өөһэдыгөө бүрин хангаба. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндөө колхозуудай таряа тушаалга үргэлжэлһөөр. Торгоной коконуудые ба каракуль бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбүүд мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдээ.

Парти ба правительствын, нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай асари ехэ туһаламжын ашаар областиин колхозууд ба совхозууд хлопогой баян ургаса ургуулба. Областиин ажалшад хадаа манай орон дотор хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай саг үргэлжэ анхарал ба оролдолго табидагай түлөө партида ба правительствода, нүхэр Сталин, Танда өөртэтнай халуун баясхалан хүргэнэ.

Сталинабадска областиин колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хлопок-сырец бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбөө мүн лэ болзорһоонь урид дүүргэхэ ба нилээд үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Таджикистанай КП(б)-гэй Сталинабадска обкомой Секретарь КУЗНЕЦОВ.
Сталинабадска областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшын Орлогшо ПОЛИЩУК.
Бэлэдхэлэй Министерствын Сталинабадска областьдохи Түлөөлэгшэ КЕНДЖАЕВ.
Сталинабадска областиин хүдөө ажахын управлениин Начальник МИРАЛИЕВ.

Октябриин урда тээхи мүрысөөн

Эрхим жэшээ харуулна

Байкальска леспромхоздо модо бэлэдхэлгын намар-үбэлэй сезоной эхилһэнһээ хойшо Октябриин урда тээхи мүрысөөн үргэдэжэ ба эршэдэжэ байна. Модошод ноябриин 7-ной һайндэрые, мүн нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэжэ шиидэнхэй.

Индивидуальна мүрысөөндэ хүн бүхэн хабаадалсана. Эндэ модо отологшод—стахановецууд Ганцев, Трутнёв гэгшэд үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялгануудаа бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Тэдэ стахановецууд үдэр соо 10 кубометр модо отолхо нормотой аад, 15—17 кубометртэ хүргэжэ, эрхим жэшээ харуулна.

Нүхэр Ганцев ба Трутнёв гэгшэд отолһон модонуудайнгаа гэшүүһэнүүдые саг соонь суглуулжа галдадаг болоо. Тэдэнэй бэлэдхэһэн модонууд хододоо шанар һайнтай ба таллуулхада бэлэн болгогдоһон хэбтэдэг.

Тэрэшэлэн модо отологшод Козулин, Доржиев гэгшэд үдэр бүриингөө нормые 150 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ. Ноябриин 7-ной һайндэр болотор эдэнэр тус тустаа 40 нормо бүтээхэ гэһэн уялгануудаа дүүргэхэ болонхой.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ тус леспромхозой модошодой дунда эрхим стахановецуудай жэшээгээр нормонуудаа холо үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо олошороо.

П. Хантаев.

Үнэтэ материал арбилна

Түүхэй эд ба материал арбилха талаар Лидия Корабельниковагай үнэтэ үүсхэлые Ленинэй орденто ПВЗ-гэй инструментальна цехын хүдэлмэришэд халуунаар дэмжэнхэй. Цехын коллектив тус үүсхэлые үйлэдбэри дээрэ хэрэглэжэ эхилһээр хэдэн зуу мянган түхэригэй материал арбилаа.

Цехын начальник нүхэр Заболотный гэгшэ материал арбилха хэрэгтэ ехэхэн анхарал оролдолго хандуулна. Цехынгээ отделени бүхэндэ тусхай даалгабаринуудые үгөөд, дүүргэлтыень саг үргэлжэ шалган, зохихо туһаламжануудые үзүүлнэ. Байгша оной һүүлэй 5 һара соо инструментальна цехынхид үйлэдбэри дээрэһээ хаядаһанда гараһан түмэрнүүдые суглуулжа, 300 мянган түхэригэй элдэб инструментнүүдые бүтээгээ. Цехын кузнечнэ отделениин түмэршэ дархашуул арбилһан материалнуудаараа һара бүри 7 хоног соо хүдэлмэрилдэг болонхой.

Мүнөө цехын отделени бүхэнэй коллектив Октябрьска һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа уридшалан дүүргэхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна. Строгальщигуудай ба түмэршэ дархашуулай отделенинүүд октябрь һарынгаа даалгабаринуудые хоёр декада соо дүүргээд, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Т. Громова.

УЛААН ТУГ АБАБА

Улан-Удын ликеро-архиин завод 3-дахи кварталайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, Иркутска ликеро-архиин трестын дамжуулгын Улаан тугые мүнгэн шантайгаар абаба. Туйлаһан амжалтаараа зоригжоһон, тус заводой коллектив Агуу ехэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ бүри эршэмтэйгээр ажаллана. Мүнөө заводойхид үдэр бүриингөө даалгабарие 170 гаран процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Заводойнгоо дундахи мүрысөөндэ амһарта угаалга-эюулгын цехынхид (начальнигынь Матвечук) түрүүлжэ ябана.

Нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл

Түрүү агитатор

Мысовой станциин дежурна нүхэр Катковай халаанайхид хүдэлмэридөө гарахаһаа 40 минута урид улаан булан соогоо суглардаг заншалтай. Эндэ стрелочнигүүд, сигналистнууд, сцепщигүүд, вагоннигууд, паровознигууд ба түмэрзамай бусад хүдэлмэришэд дежурстводаа гарахынгаа урда тээ даалгабаринуудтаяа танилсаха ба агитатор Старковой хөөрөө шагнаха гэжэ эндэ ерэдэг. Нүхэр Старков хөөрэлдөө хэхэ бүридөө манай ороной ажабайдалда болоһон шэнэ юумэнүүд гү, али гадаадын событинууд тухай тэдэнэртэ хэлэжэ үгэдэг.

Нүхэр Старков орон доторхи ба гадаадын һонинуудые һайнаар мэдэхын тулада өөрөө газетэ, журнал хододоо уншажа байдаг. Тэндэһээ мэдэһэн һонинуудаа суггаа хүдэлмэрилдэг нүхэдтөө хөөрэжэ үгэдэг. Нүхэр Старков халаанай коллективэй ехээр һонирхожо байһан асуудалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэхэ гэжэ оролдодог. Тэрэ хадаа Корея дэхи событинууд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэһэн байна. Энэ хөөрөөень хүдэлмэришэд ехэ һонирхолтойгоор шагнаһан ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн V сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнууд тухай удаахи хөөрэлдөөндөө хэлэжэ үгэхые найдаһан байгаа. Нүхэр Старков шагнагшадай хүсэлые дүүргэхын тулада энэ хөөрэлдөөндэ тон һайнаар бэлэдхээд, халаанайнгаа коллективые ООН-эй Генеральна Ассамблейн хэлсэһэн зүйлнүүдтэй танилсуулһан байна.

Нүхэр Старков болбол хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө тэрэнээ коллективэй үйлэдбэриин ажабайдалтай нигта холбоотойгоор ябуулдаг ба үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда коллективэе зоригжуулдаг. Нэгэтэ нүхэр Старковой «Коммунизмын агууехэ барилганууд тухай» хөөрэлдөө үнгэргэхэдэнь, «эдэ барилганuудта бидэ ямараар хабаадажа шадахабибди?» гэһэн асуудал табигдаһан байгаа. Тиихэдэнь нүхэр Старков хамтаараа хэлсэжэ үзэе гэжэ харюусаһан байна.

Тиин, халаанай командир нүхэр Катков үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

—Туркменскэ Главна каналай барилгада модо, мүн бусад агууехэ барилгануудта түхеэрэлгэнүүдые бүтээн үгэдэг Уралай ба Сибириин томо томо заводуудта ошохо ашаануудые шэрэһэн поезднууд манай станци дээгүүр гарадаг байна. Мүнөө энэ халаандаа түргөөр ябадаг 8 поезд гаргахые дурадханаб.

Эндэ суглрагшад өөһэдынгөө арга боломжонуудые хаража үзөөд, дежурствынгаа үедэ түргөөр ябадаг 10 поезднуудые гаргаха гэжэ шиидхэһэн байна.

Агитаторай энэ хөөрэлдөөн суглрагшадай хүсэл эрмэлзэлгые ехээр дэбжүүлһэн байгаа. Тиигэжэ халаанай бухы хүдэлмэришэд агууехэ барилганuудта хабаадажа байһанаа гүнзэгыгөөр мэдэрэн, энэ үдэр 10 поездын орондо 13 поезд гаргаһан ба 200 шахуу вагон-час алмаһан байна.

Мүнөө агитатор Старков халаанайнгаа хүдэлмэришэдые нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримтэй, һунгуулиин округуудтай, голосовалха ба кандидадуудые дэбжүүлхэ гуримуудтай һайнаар танилсуулна.

Д. Обухов.

Һунгалтанууд тухай Дүрим тайлбарилна

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин дэргэдэхи агитколлектив нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Эндэхи партийна организаци тус бэлэдхэлэй эхилхэтэй хамта агитколлективэйнгээ составые хаража үзөөд, эдэбхитэй коммунистнууд, комсомолецууд ба партийнабэшэ нүхэдые шэнээр нэмэжэ агитаторнууд болгоһон байха юм. Тус агитколлектив 21 агитаторнуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэй тоодо долоон жэлэй һургуулиин багшанар олон.

Эдэбхитэй агитаторнууд Ц. Эрдынеев, Р. Цымпилов, Г. Бальжиров, Д. Будажапова, Ц. Бальжирова, Ц. Дашиев, Д. Дамбаев ба бусад һунгагшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ, тэдэниие һунгалтанууд тухай Дүримтэй һайнаар танилсуулна.

Долоон жэлэй һургуулиин багшанарай дундаһаа 5 лекторнууд ба элидхэлшэд томилогдсод, «Советскэ һунгуулиин системэ», «Советскэ Союз—эб найрамдалай, демократиин, социализмын түшэг мүн» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекци, элидхэлнүүдые хэжэ байна.

Һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо агитаторнуудай семинар хоёр дахин үнгэргэгдэжэ, тэдэнэй урда агитационно хүдэлмэриин зорилгонууд табигдаһан, зохихо заабаринууд үгтэһэн байха юм.

Ц. Токтохоев.

АРМЯНСКА ССР. «Автодеталь» гэжэ Ереванска заводой коллектив Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинуудай барилгада өөрынгөө ажалай хубиие оруулна. Куйбышев ба Сталинград руу автомобильна детальнуудай түрүүшын парти эльгээгдэбэ. Зураг дээрэ: стахановец-комсомолец Ж. Шагинян. Нормоёо 300—350 процент дүүргэнэ.

(ТАСС-эй фотохронико).

Закаменайхидай уряада харюусана

Закаменайхидай уряае халуунаар дэмжэн, Бичурын аймагай түрүү колхозууд ниитынгээ малнуудые дулаан ба садхалан үбэлжэлгөөр хангахын түлөө нилээд ехэ ажал хэжэ байна. «Красная Звезда» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Афанасьев) малай үбэлжэлгэдэ илангаяа һайнаар бэлэдхээ.

Колхозник А. Ф. Афанасьевай хүтэлбэрилдэг барилгын бригада 200 хурьганай багтаха байра бария, һүнэй-товарна фермын, хониной ба гахайн байрануудые һэльбэн заһабарилаа. Гадна, шубуунай байра шэнээр баригдаа. Үбһэ тэжээлээр энэ колхозой мал хүсэд хангагданхай. 4219 центнер һайн шанартай, шэмэтэй үбһэн бэлэдхэгдэһэн байна. Мүнөөшье нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгэ үргэлжэлһөөр.

Ара-Киретскэ сельсоведэй Ждановай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээр ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Шэнэ газарта үнеэдэй нэгэ байра ба тугалай типовой байра баригдаа, һүнэй-товарна фермын байра шэнээр түхеэрэгдээ. Адуу моридой фермын (даагшань нүхэр Куренков) байранууд һэльбэн заһабарилагдаа. Мүн Логовскиин нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой малшад малай үбэлжэлгэдэ бараг һайнаар бэлэдхэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, малайнгаа үбэлжэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандадаг колхозууд бии. Жэшээнь «Безбожник» гэжэ колхоз нилээд олон малтай юм. Теэд, тус колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Разуваевай захиралтаар барилгын бригада тараагдажа, хониной нэгэ ба адуу моридой хоёр байрануудай барилга зогсоогдоһон байна. Гахайн типовой байрые Бичурын сахарай заводто склад болгон үгэхэ гэжэ нүхэр Разуваевай хэлсээд байһаниинь малай үбэлжэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандадагые гэршэлнэ.

А. Юмсунов.

ХОНИШОДОЙ АМЖАЛТА

Хориин аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хониной товарна фермые Будэма Дамдинова 10 гаран жэл соо хүтэлбэрилнэ. Нүхэр Дамдиновагай шадабаритай хүтэлбэриин ашаар хонишод хони ямаа үсхэбэрилхэ түсэбөө жэлһээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэдэг юм. Тус колхозой хонишод энэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, октябриин нэгэндэ 101,2 процент дүүргэнхэй.

Д. Жамсуев.

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭБЭ

Улан-Удын Горпромкомбинадай кузнечно-столярна цех октябриин 15-да жэлэйнгээ түсэбые дүүргээд, 1951 оной түсэбөөр ажаллажа байна. Энэ хадаа цехын хүдэлмэришэдэй, стахановецуудай эсэшэ сусашагүй ажалай үрэ мүн. Балташан Донской гэгшэ хоёр хүнэй орондо ажалладаг, түмэршэ дархашуул Фортус, Заиграев, модошо дархан Петров гэгшэд үдэрэйнгөө нормонуудые хододоо 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэдэг байна.

МАШИННА ПАРКАА ЖЭШЭЭТЭ ҺАЙНААР ЗАҺАБАРИЛХА БА ХАДАГАЛХА

Манай промышленность жэлһээ жэлдэ олон тоото тракторнууд, комбайнууд ба бусад машинануудые үргэн хүгжэжэ байгаа социалистическэ хүдөө ажахыда үгэнэ. Республикын МТС-үүд нилээд ехэ хүсэтэй машинно-тракторна парктай болоо. Үндэр баян ургаса абахын түлөө тэмсэлдэ тэдэнэй хүсые дүүрэн хэрэглэхэ, машинануудтаа гамтайгаар хандаха гэһэн эрилтэ МТС-үүдэй урда табигдаһан байна.

Республикын МТС-үүдэй олонхи механизаторнууд энэ эрилтые үнэн сэхээр дүүргэхын түлөө нилээд оролдолго гаргана. Тэдэнэр өөһэдынгөө даалһан машинануудые гамтайгаар хэрэглэн, ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг байна. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй МТС-эй (директорынь нүхэр Пахахинов, ахалагша механигынь нүхэр Барбаков) тракторнууд ба хүдөө ажахын машинанууд һайнаар хадагалагдадаг байна. Үбэлэй үедэ машинануудые хадагалха сарай баригданхай. Трактористнууд колхозуудһаа бусажа ерэхэдээ машинануудаа МТС-эй центральна усадьбада асаржа сэбэрлээд, ахалагша механигта актаар тушаажа үгэдэг. Иигэжэ хадагалхада машинанууд жэбэржэ муудадаггүй, удаан саг соо хэрэглэгдэдэг байна. Тиимэһээ энэ МТС-эй тракторнуудынь жэлһээ жэлдэ үндэр бүтээсэтэйгээр хэрэглэгдэдэг, тэдэнэй заһабарилгада бага зөөри гаргашалагдадаг. Иимэ дээрэһээ тус МТС тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые жэл бүри үлүүлэн дүүргэдэг.

Селендумын МТС-эй тракторна бригадын бригадир, республикын суута комбайнер нүхэр Ковалевский машинануудаа мүн һайнаар химгадажа ябадаг. Полевой хүдэлмэриин үедэ машинануудтаа техническэ харууһалга нарин нигтаар, саг соонь хэдэг. Сезонно хүдэлмэриин дүүрэмсээр сеялкэнүүд, культиваторнууд, плугууд ба бусад машинануудаа түргэнөөр заһабарилжа дүүргээд, шухала частьнуудые жэбэрхэгүйнь тулада тоһододог байна.

—Жэл бүри нэгэ условно трактор бүхэнөөр 450—500 гектар (зөөлэн хахалалгаар) газар элдүүрилнэбди, «Коммунар» комбайнаар 850—1050 гектар хүрэтэр таряа хаданабди. Энэ хадаа манай механизаторнуудай машинануудайнгаа хойноһоо техническэ харууһалга һайнаар хэдэгэй ашаар туйлагдана,—гэжэ нүхэр Ковалевский хөөрэнэ. Энэ мэтын жэшээнүүд республика дотор олон.

Гэбэшье, зарим МТС-үүдэй механизаторнууд машинануудаа хайша хэрэг харууһалдаг, үбэлэй үедэ тон муугаар хадагалдаг байха юм. Иимэ ябадалһаа шалтагаалан, машинанууд сагһаа урид эбдэрдэг, муудадаг. Энэ хадаа гүрэндэ угаа ехэ гарза ушаруулдаг байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Иволгын, Ново-Брянска, Курбын ба Эгэтын МТС-үүдэй нилээд олон машинанууд усадьбануудтаа асарагдангүй, колхозуудай полинууд дээрэ байгаа. Заһабарилгын сезоной эхилхэдэ, тэдэ машинануудай суглуулхадань олон комбайнууд, молотилканууд ба бусад машинануудайнь запасной частьнууд үгы болоһон гү, али барагсаан жэбэржэ, хэрэггүй болошоһон байгаа.

Хүдөө ажахын машинануудые хадагалалгада эзэн бусаар хандаха ябадал ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тоггоол соо эрид шууд шүүмжэлэгдэһэн байна. Тэрэ гэһэнһээ хойшо машинануудай харууһалга ба хадагаламжые һайжаруулха талаар республикын МТС-үүд нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн байха юм. Олон МТС-үүдтэ гаражууд, сарайнууд, һарабшанууд баригдаа. Директорнүүд, механигууд ба тракторна бригадануудай бригадирнууд энэ хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандадаг болоо. Гэбэшье, үшөө ехэ юумэн хэгдээдүй. Жэшээлхэдэ, Суулгын, Үшөөтэйн, Ехэ-Куналейн, Саянтын, Ново-Брянска ба бусад хэдэн МТС-үүдтэ һарабшануудшье баригдаагүй. Эдээниие барихын тула һомологдоһон мүнгэн хэдэн жэлэй турша соо хэрэглэгдээгүй байна.

Мүнөө республикын колхозуудта полевой хүдэлмэринүүд дүүрээ. Теэд, зарим МТС-үүдэй сеялкэнүүд, культиваторнууд, жатканууд, сенокосилканууд ба хүдөө ажахын бусад машинанууд мүнөө хүрэтэрөө поли дээрээ гү, али колхозуудай усадьбануудта хэбтэнэ. Энэ бухы машинануудые сезонно хүдэлмэриин дүүрэмсээр МТС-эй ахалагша механигуудта дары тушаажа үгэхын түлөө олонхи тракторна бригадануудай бригадирнууд оролдоогүй.

Машинануудаа ойрын үдэрнүүдтэ МТС-эйнгээ усадьбада асаржа, һайнаар хадагалха ба заһабарилха, тиигэжэ ерэхэ жэлэй полевой хүдэлмэридэ түгэс бэлэн болгохо гээшэ республикын бүхы механизаторнуудай, түбхын түрүүндэ тракторна бригадануудай бригадирнуудай мүнөөдэрэй шухала зорилго мүн.

И. Бурмистров.

Дутуунуудые большевистскэ ёһоор эрид шууд элирүүлхэ

А. КИРДЯШКИН,
ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь.

Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэрээр манай ороной ажалшад коммунистическэ байгуулалтын агууехэ программые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Ехэнүүд ба орёо зорилгонуудые бэелүүлхэдээ манай партийна организацинууд дүй дүршэлөө таһалгаряагүй баяжуулдаг, хүдэлмэриингөө методые һайжаруулдаг байна. Ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудые хүтэлбэрилхэ методүүдээ улам һайжаруулжа, партийна организацинууд арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ амжалтануудые туйладаг гээшэ.

Манай Эхэ ороной ажахын ба культурын дам саашаа бүри хүсэтэйгөөр хүгжэлгэ хадаа партийна хүтэлбэриин хэмжээе таһалгаряагүй дээшэлүүлхые эринэ. Энэ хүтэлбэриие бүри тодорхой ба оперативна болгохо шухала. Энэнэй тулада манай партийна кадрнуудые дутуунуудта большевистскэ эбсэшэгүй байха үзэлөөр хүмүүжүүлхэ шухала байна.

Дутуунуудта эбсэшэгүй байлга хадаа шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ гэһэн удхатай. «...Манай хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые ба алдуу эндүүнүүдые тэмдэглэнгүй ба элирхэйлэнгүй байгаа һаа,—гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ,—бидэнэр урагшаа дабшаха замаа хаахабди, бидэнэр үнэн сэхэ ба революционно шүүмжэлэлые өөһэдынгөө шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн болгожо табиха ёһотойбди».

Энэ жэлэй эхиндэ болоһон Городской районно X партийна конференци ба тоосоото-һунгуулиин суглаанууд хадаа райкомой, партийна бюронуудай ба партийна эхин организацинуудай зарим секретарьнуудай зүгһөө партийна, советскэ, ажахын организацинуудай ба тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэриин дутуу дундануудые зарим ушарта болошогүйгөөр тэсэжэ байһан тухай, кадрнуудые большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй үзэлөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулаагүй тухай тон зүб зүйтэйгөөр зааһан байха юм. Районой хэдэн олон предприятинууд, эмхи зургаанууд ба партийна организацинуудай хүдэлмэридэхи горьтойхон дутуу дундануудехэнхидээ энээгээр тайлбарилагдана.

Районно партийна конференциин шиидхэбэриие бэелүүлхэ, делегадуудай хэһэн, тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанууд дээрэ коммунистнуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые хараадаа абалсаха зуураа, райком болбол партийна эхин организацинуудые бэхижүүлхэ, ажахын-политическэ зорилгонуудые шиидхэхэ, тэдэнэй дайшалхы шадабариие дээшэлүүлхэ ябадалда гол анхаралаа хандуулна. Энэ зорилгоор, райком хадаа партийна организацинуудай секретарьнуудай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэриие шангадхаһан, тэдэнтэй семинарнуудые саг үргэлжэ, диференцированнээр үнгэргэдэг болоһон ба тэдэнэй хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлдэг, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин һайн дүй дүршэлые шэнжэлдэг ба согсолдог болоһон байна. Тэрэшэлэн райком болбол партийна организацинуудтай холбоогоо шангадхана, секретарьнуудай тоосоонуудые бюрогой заседани дээрэ, мүн таһагуудта хэгдэдэг зүблөөнүүд дээрэ хододоо шагнажа байдаг болоо.

Эдэ бүгэдэ хадаа районно партийна организациин партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ бүхы хүдэлмэриин зарим дэбжэлтэдэ, большевистскэ шүүмжэлэлые ба өөрыгөө шүүмжэлэлые улам саашадань дэлгэрүүлгэдэ туһалһаниинь лабтай. Партийна эхин организацинууд дутуу дундануудые зоримгойгоор элирүүлдэг ба тэдэниие түргэнөөр усадхадаг болоо. Бурмонкоопсоюзай правлениин ба «Востокзаготзерногой» республиканска конторын партийна организацинуудай хүдэлмэри энээндэ эли жэшээ болоно үгэнэ. Эдэ партийна организацинуудта партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри һая болотор доодо хэмжээндэ байһан юм. Партийна суглаанууд үсөөн ба идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг байгаа. Аппарадай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулагдадаг байһан юм. Эдэ эмхи зургаануудта кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ большевистскэ метод танил талые баримталха ябадалаар һэлгэгдэдэг, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлэгдэдэггүй ба хүндэлэгдэдэггүй, тэрэниие хабшаха ушаршье гарадаг байгаа.

ВКП(б)-гэй райком хадаа дурсагдаһан партийна организацинуудай хүдэлмэриие шалган үзөөд, партийна хүдэлмэреэ шангадхаха хэрэгтэнь эдэ парторганизацинуудта зохихо туһаламжа үзүүлһэн байна. Парторганизациин секретарьнууд нүхэд Леонов ба Вшивкова гэгшэд райкомой энэ туһаламжые шадамараар хэрэглээ. Мүнөө эдэ организацинуудай ажабайдал эдэбхитэй болоо. Эндэ партиин доторой хүдэлмэри һайжараа, коммунистнуудай эдэбхи ургаа, албахаагшадай дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саг үргэлжэ ба ашагтайгаар ябуулагдадаг болоо. Эдэ эмхи зургаануудай хүдэлмэридэнь партийна эхин организацинуудай үүргэ ба нүлөөн элитэ харагдана.

Мүн республикын социальна тэдхэмжын ба элүүрые сахиха министерствонуудэй партийна организацинуудай секретарьнуудай тоосоонууд райкомой бюрогой заседани дээрэ шагнагдажа, тэдэндэ бодото туһаламжа үзүүлэгдээ һэн. Мүнөө тус организацинууд министерствонуудэйнгээ аппарадай албахаагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулаа, партиин гэшүүд ба кандидадуудай эмхидхэхы үүргые дээшэлүүлээ, министерствонуудэй хүдэлмэриие гуримшуулха хэрэгтэ хүтэлбэрилэгшэдтэнь туһална.

Ёһотой большевистскэ хүтэлбэрилэгшэ хадаа ямаршье хэрэгтэ принципиальнаар хандалгын үльгэр жэшээ харуулха зэргэтэй. Тэдэнэр тала танилай харилсаануудта эсэргүү шууд тэмсэл хэхэ, өөртөө ба хүдэлмэрилэгшэд бүхэндөө үндэр эрилтэ хэдэг байха ёһотой. Алдуу эндүү хэһэн нюурнуудые партийна организацинуудай зарим секретарьнуудай далдалдаг ба тэдэниие шүүмжэлэлһээ зайсуулхые оролдодог байһан баримтанууд тэсэшэгүй гээшэ.

Эрилтэ хэдэггүй ябадал ба тала танилай харилсаанай юундэ хүргэдэгынь, спецсвязиин конторын ба республикын ой модоной ажахын управлениин партийна организацинуудай жэшээнүүд дээрэһээ элеэр харагдана. Эдэ эмхи зургаануудта «Ши минии ойро бү хүрэ, би шиниишье ойро хүрэхэгүйб» гэһэн заншал мүнөө хүрэтэр зайлуулагдаагүй байхань гэмшэлтэй юм. Ой модоной управлениин партийна организациин секретарь нүхэр Голубев һүүлэй үедэ партийна хүдэлмэреэ нилээд ехээр задагайруулһан байна. Тэрэ хадаа хүдэлмэриин түсэб зохёодоггүй, партийна суглаа хаһа саг соонь үнгэргэдэггүй, албахаагшадай дундахи ниитэ-политическэ хүдэлмэриие үнэндөө зогсоожорхиһон байна. Партийна бюрогой гэшүүд — дурсагдаһан эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд—нүхэд Митыпов ба Добровенский гэгшэд харюусалгаһаа зайсашаһан ба нүхэр Голубевые заашье шүүмжэлдэггүй байгаа. Юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа секретарь байха зуураа нүхэд Добровенскиин ба Митыповэй хүтэлбэрилдэг управлениин хүдэлмэриин дутуу дундануудта тэсэбэритэйгээр хандадаг байха юм. Райком эдэ ехэхэн дутуунуудыень партийна бюродо ба нүхэр Голубевта заажа үгэһэн, партийна эхин организациингаа хүдэлмэриие эрид һайжаруулхыень эриһэн байна. Ондоо жэшээ абабал, хэлхээ холбооной министерствын управлениин спецсвязиин таһагай начальник нүхэр Карпов шүүмжэлэлые хабшаха ба өөрынгөө мэдэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ тала танилай ёһоор хандаха замда һүүлэй үедэ ороһон байха юм. Карповай партийнабэшэ ябуулгые коммунистнууд зүб зүйтэйгөөр буруушааһан байгаа. Тиихэдэ партийна организациин секретарь нүхэр Чикуновэй хүдэлмэридэ дутуунууд бии ба тэрэниие нүхэр Карпов мэдэдэг байгаа. Тэрээн дээрэһээ, нүхэр Чикунов партиин гэшүүн Карповай партийнабэшэ ябадал тухай асуудал партийна суглаанай зүбшэн хэлсэлгэдэ табингүй, тэрэниие шүүмжэлэлһээ зайсуулха замда ороһон байха юм. Секретариин иимэ принципиальна бэшэ ябадалай хойшолонгууд таһагай хүдэлмэридэ муу нүлөө үзүүлһэн байха юм.

Дутуунуудта большевистскэ эбсэшэгүй байха үзэлөөр коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ шухалын шухала услови хадаа тэдэнэй политическэ хэмжээе дээшэлүүлгэ мүн болоно. «Гүрэнэй ба партийна органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ хэмжээнэй, марксистско-ленинскэ бэлэдхэлэй босоролой үндэр дээрэ байха бүри, хүдэлмэринь дээдэ хэмжээндэ ба улам ехэ үрэтэй, улам ехэ аша туһатай байха» гэжэ нүхэр Сталин һургана.

Партийно-гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ ба тэрэниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар райком ба партийна эхин организацинууд горитой хүдэлмэри хэһэн байна. Гэбэшье, энэ талаар манай хүдэлмэридэ нилээд олон дутуунууд бии. Партийна ба советскэ зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадалда багаар анхаралаа табина. Һуралсалай энэ жэлдэ зарим коммунистнууд, илангаяа бэеэ даагаад марксизм-ленинизмые шудалагшад, политическэ һуралсалаа ёһотоор үшөө эхилээдүй байха юм.

Райком ба партийна эхин организацинууд хадаа ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой ба Улан-Удын горкомой VI пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, энэ жэлдэ партийна һуралсалда үзэгдэжэ һан дутуунуудые гүйсэд усадхажа, районой организацида партийна пропагандые эмхитэйгээр ба үндэр идейнээр ябуулха хэрэгые хангаха уялгатай.

Дутуунуудта большевистскэ эбсэшэгүйгөөр хандахаар коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ гээшэ парторганизацинуудай шухала шухала зорилгонуудай нэгэн [illegible]

Агрозоотехническэ курсануудай hурагшадта туhаламжа

Мүнөө колхозуудта 3 жэлэй программатайгаар ...лхознигуудай агрозоотехническэ курсанууд хү...ммэрилжэ эхилбэ. Тэндэ hуралсажа байhан ...лхознигуудта туhаламжа болгон, хүдөө ажахын элдэб асуудалнуудаар статьянуудые толилжо эхилхэмнай. Мүнөө нүхэр Врублевскаягай «Хүдөө ажахын артелиин Устав — колхозно ажабайдалай үндэhэн хуули мүн» гэhэн статья толилогдобо.

1. ХҮДӨӨ АЖАХЫН АРТЕЛИИН УСТАВ—КОЛХОЗНО АЖАБАЙДАЛАЙ ҮНДЭҺЭН ХУУЛИ МҮН

...олхозно байгуулалтые тогтоол... ба бэхижүүлгэ хадаа Ленин—...линай партиин айхабтар ехэ ...алтануудай нэгэн мүн.

...олхозно байгуулалтые хүг...лгэдэ хүдөө ажахын артелиин ...ээтэ Устав туйлай ехэ үүргэ ...ргэнэ. Энэ Устав хадаа нүхэр ...линай хүтэлбэреэр, сэхэ ха...далгатайгаар зохёогдоhон ба ...хознигууд-ударнигуудай хоёр...ки Бүхэсоюзна съездээр 1935 ...о баталагдаhан байна.

...үдөө ажахын артелиин Уста... онсо ехэ удхашанарые тэм...лэхэ зуураа, нүхэр Сталин ...эдээр томилогдоhон комиссиин ...үүдтэ иигэжэ мэдүүлээ hэн: ...дэ, таанартай хуули бэшэжэ ...абди. Устав хадаа деревнидэ ...э общество байгуулгын дээдэ ...ули, үндэhэн хуули мүн».

...үдөө ажахын артелиин Уста... наринаар бэелүүлхэ замаар ...озуудые большевистскэ пар... ба советскэ правительствын ...лhэн дээрэhээнь, колхозно со...листическэ зөөрие элдэб хал...ануудhаа хамгаалhан ба нии... ажахые хүгжөөхэ бүхы усло... байгуулhан дээрэhээнь колхоз... байгуулалтын асари ехэ ам...танууд туйлагдаhан байна.

...олхозно байгуулалтын хүсэнэй ... эшэ үндэhэн болоhон социа...тическэ зөөрие бэхижүүлхэ зо...онууд, колхознигуудай хубиин ...ресүүдые общественнэ инте...үдтэй зүбөөр зохилдуулха яба..., колхозуудта үйлэдбэрие тү...элгэ, тэндэ ажалай түлбэри ... жаяг заршам эмхидхэлгэ, кол...о демократиие сахилга ба ар...нэ ажахын хүгжэлгэдэ тэрэнэй ...р үүргэтэй байhан ябадал ...ав дотор эли тодоор ба хүсэд ...рэнээр тодорхойлогдоhон байха

...олхозно байгуулалтын хүсэнэй ...бата бэхи байлгын гол эшэ үн...н хадаа ниитын газар мүн бо.... Колхозуудта газарые хуули...ёоор бэхижүүлхэдээ парти б... ...ительство болбол колхозуудай ...ртаа эзэн бусаар хандалгые ба ...раа бутархайлха ябадалые ...хаха тушаа оролдолго гарга... байна. Колхозно газарай ...о хүртэшэгүй байлгые ханга... тусхай пункт артелиин Устав ... оруулагданхай.

...сагай нютагуудтахи нэгэшье ...н хадаа колхозуудта гүрэнэй ...уудай үгтэhэнhөө хойшо кол...удта бэхижүүлэгдэhэн газарые ...о колхозуудта дамжуулан ..., тэрэниие өөрынгөө дураар ...арилха эрхэгүй байна.

...СР Союзай Министрнүүдэй Со... ба ВКП(б)-гэй Централ..на ...тет хадаа 1946 оной сентяб... 19-дэ гаргаhан тогтоол соо... артелиин Уставые эбдэлгэ ба ...айруулга манай ороной ... социалистическэ байгуулал... ехэ хоротой гэжэ онсо ...эглэhэн байха юм. Юуб..., тэдэ хадаа үйлэдбэриин ...г хэрэгсэлдэхи ниитын зөө... hуларуулдаг ба деревнидэ ...ын томо ажахы эмхидхэлгын ...шипүүдые эбдэдэг байна.

...П(б)-гэй ЦК-гэй 1947 ондо ...hон февральска Пленум ха... хүдөө ажахын артелиин Ус... наринаар сахихын түлөө, ...ние элдэбээр эбдэлгэ ба ха...йруулгые усадхахын түлөө ...э шухала байhые дахин он...идэглэhэн байха юм.

...дөө ажахын артелиин Уста... сахихын хойноhоо шанга хи... тогтоохын ба Уставые эб...hэдэлгэнүүдhээ колхозуудые ...алхын тулада СССР-эй пра...ствын дэргэдэ колхозуудай ... эрхилхэ Совет байгуулаг....

...иин интересүүдые общест... интересүүдтэй зүбөөр зохил... ябадал хадаа колхозно ...лалтые хүгжөөхэ ба бэхи... хэрэгтэ ехэ удхашанар-

...озуудта артелиин Уставые ... гээгдэнги колхознигууд ... бии. Тэдэнэр ниитынгээ ... шударгыгаар хүдэлмэрил...сэдэггүй, хүдэлмэриhөө ар... бусадай хүзүүн дээрэ ...ые эрмэлзэдэг байха ...мэ хуурмаг ябадалтай шууд тэмсэл хэхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын артель хадаа түсэбгүйгөөр, түсэбтэ хүтэлбэригүйгөөр хүгжэжэ ба урдаа табигдаhан зорилгонуудые дүүргэжэ шадахагүй байна.

Үйлэдбэриин түсэбэй ба бригадануудта, звенонуудта ба малажалай фермэнүүдтэ үгтэдэг үйлэдбэриин даалгабаринуудай шэнэ формонууд хадаа колхозно түсэблэлтые бүри дээдэ шатада үргэхэ, дайнай хойто тээхи үедэ хүдөө ажахын урда табигдаhан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ ябадалда туhалха байна. Колхозой үйлэдбэриин жэлэй түсэбэй шухала хубинуудай нэгэн хадаа натуральна ба мүнгэнэй олзо доходые түсэблэлгэ болоно.

Колхозууд болбол үйлэдбэриин жэлэй түсэбhөө гадна, хүдөө ажахын тусхай хүдэлмэринүүдэй (хабарай тарилга, ургаса хуряалга, намарай тарилга) түсэбүүдтэй байха зэргэтэй. Хүдэлмэриин түсэбүүд жэлэй түсэбые тодорхойлhон ябадал болоно. Эдэ түсэбүүдэй гол зорилго хадаа хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй үенүүдтэ зохилдуулан, хүдэлмэриин ...сые ба үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдые зүбөөр хубаарилха, хэрэглэхэ ябадал болоно.

Ажалай эмхидхэлдэ, түлбэридэ ба жаяг заршамда хүдөө ажахын артелиин Устав соо горьтойхон hуури үгтэнэ. Ажалай түлбэриие тэгшэдхэн түлэхэ ябадал усадхалга ба сдельнэ ажалые дэлгэрүүлгэ хадаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ ехэхэн удхашанартай. Амяар амяараа ба жэжэ бүлэгүүдээр таhаржа, сдельнэ ажал хэхэ иимэ хоёр гурим бии юм. Колхозник бүхэнэй хэhэн ажалые тус бүридэнь бүридхэжэ шадахаар ушарта амяар амяараа таhаржа, сдельнээр ажал хэхэ ябадал хэрэглэгдэнэ. Энэ хадаа сдельнэ ажал хэхэ ябадалай эгээл hайн формо мүн болоно. Энэ формо хадаа ажалые эмхидхэлгэдэ эзэн бэшээр хандаха ба олзо доход хубаарилхадаа тэгшэдхэлгэ гаргаха ябадалые бүри мүhэн усадхаха арга боломжо олгоно.

Сдельнэ ажал хадаа ажалые нормировалха ябадал эринэ.

Ажалай нормонууд хадаа ажалта үдэрнүүдые бэшэхын тулада бүтээгдэhэн хүдэлмэринүүдэй хэмжээе ба шанарые тодорхойлхын түлөө хэрэглэгдэнэ. Ажалай нормогүйгөөр колхозник бүхэнэй хэhэн хүдэлмэриин хэмжээе ба шанарые тодорхойлхын, колхозой олзо доходые колхознигуудай хэhэн ажалай жэшээгээр хубаарилхын аргагүй.

Ажалай нормонууд хадаа колхозой ажалые түсэблэлгын ба эмхидхэлгын үндэhэ hуури, колхозуудта ажалай жаяг заршам бэхижүүлхэ зэбсэг мүн болоно. Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые тусхай болзор соо дүүргэхын тулада хэрэглэгдэхэ хүдэлмэриин хүсые ажалай нормоор үндэhэлжэ түсэблэдэг байха юм.

Колхозуудта жэл ерэхэ тудам ажалай бүтээсын дээшэлдэг дээрэhээ ажалай нормонуудые жэл бүри шэнээр хаража үзөөд, хубилалта оруулха шухала байна.

Хүдөө ажахын артелиин Уставта нэмэлтэ болгон, «Колхозуудта ажалай эмхидхэлые hайжаруулха, бүтээсыень дээшэлүүлхэ ба түлөөhыень гуримшуулха хэмжээнүүд тухай» тогтоол соогоо СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа барилгын ба хамhабариин хүдэлмэринүүдые оруулалсан, хүдөө ажахын бүхы түрэлэй хүдэлмэринүүдэй ажалай шэнэ, жэшээтэ нормонуудые ба хүдэлмэриие ажалта үдэрөөр сэгнэхэ единэ гуримые hайшааhан байха юм.

Ажалай жаяг заршам хадаа колхозой ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба артелиин ниитын ажахые бэхижүүлхэ ябадалда шухала нүхэсэл боложо үгэнэ. Ажалай үндэр жаяг заршам хадаа колхоздо большевистскэ гурим тогтоохо, артелиин ниитын ажахын урган дэбжэхэ ябадал хангаха үндэhэ hуури мүн. Ажалай үндэр жаяг заршамгүйгөөр колхоз ургажа ба бэхижэжэ шадахагүй байна.

Хүдөө ажахын артелиин Устав хадаа «үнэн сэхээр хүдэлмэрилхыень, Уставай эрилтые, хамтын суглаанай ба правлениин тогтоолнуудые дүүргэхыень, правлениин ба бригадирай даалгаhан хүдэлмэринүүдые болон ниитын уялгануудые наринаар дүүргэхыень, ажалай жаяг заршам сахихыень» колхознигуудые уялгална.

ВКП(б)-гэй ЦК ба СССР-эй СНК болбол колхозно ниитынгээ үйлэдбэридэ колхозник бүхэнэй хабаадаха ябадалые дээшэлүүлхын ба колхозуудта ажалай жаяг заршам бэхижүүлхын тулада, ажал хэжэ шадаха колхозник бүхэнэй ажалта үдэр олохо уялгата минимум 1939 ондо тогтооhон байна. Тиихэдээ ажал хэжэ шадаха аад, жэлэй турша соо тогтоогдоhон минимумhээ доошо ажалта үдэр олоhон эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигуудые колхозhоо гаргаха ба бууса шадарайнь участогуудые хаhаха гэжэ дурадхаhан байна.

Ажалта үдэр олохо уялгата минимум Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ дээшэлүүлэгдэhэн байха юм. Ажалта үдэр олохо дээшэлүүлэгдэhэн минимум хадаа дайнай хойто тээхи үедэ хүсэндөө үлөөгдэнхэй. Энэ минимумые ажал хэжэ шадаха колхозник бүхэн дүүргэжэ шадаха байна. Колхозно үйлэдбэриин хэрэгтэ бүхы хүсэеэ үгэдэг үнэн сэхэ колхознигууд ажалта үдэр олохо энэ дээшэлүүлэгдэhэн минимумые хэдэн дахин үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

«Артелиин олзо доход зүбхэн лэ артелиин гэшүүн бүхэнэй олоhон ажалта үдэрэй хэмжээгээр гэшүүдэй дунда хубаарилагдаха ёhотой» гэжэ Устав соо хэлэгдэнэ. Колхоз болбол олзо доходоо хубаарилхын урда тээ гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудые нэн түрүүн дүүргэхэ ёhотой. Ажалта үдэрэй үнэ сэн хадаа артелиин ниитын ажахын хэмжээhээ ба колхознигуудай хамтынгаа ажал хүдэлмэридэ хабаадалгаhаа дулдыдаха байна. Тиимэhээ ажалта үдэрэй үнэ сэнгые шууд дээшэлүүлхын тулада колхозник бүхэн хамтынгаа ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха, ниитынгээ ажахые бэхижүүлхэ тушаа саг үргэлжэ оролдохо, ниитын зөөрие хамгаалха, ороохото ба техническэ культурануудай ургасые дээшэлүүлхын, ниитынгээ ажахын бүхы hалбаринуудые үргэдхэхын түлөө тэмсэхэ ёhотой. Мүн ажалта үдэрэй үнэ сэнгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ тэрэниие үлэмжэ гамтайгаар ба зүбөөр гаргашалха ябадал ехэ удхашанартай.

Колхозно демократиин принципүүд хадаа хүдөө ажахын артелиин жэшээтэ Устав дотор элеэр харагдана. Артелиин хэрэгүүдые хүтэлэлгэ демократическа гүнзэгы үндэhэ hуури дээрэ ябуулагдана. «Артелиин хэрэгүүдые артелиин гэшүүдэй хамтын суглаан, суглаануудай хоорондо хамтын суглаагаар hунгагдаhан правлени хүтэлдэг» гэжэ Устав соо хэлэгдэнэ.

Хамтын суглаан хадаа хүтэлбэриин дээдэ орган ба артелиин бүрин эрхэтэ эзэн мүн. Колхозно демократиин энэ принципые хэншье эбдэхэ эрхэгүй.

Колхознигуудай хамтын суглаан хадаа колхозой хэрэгүүдые хүтэлхэ дээдэ орган болохоhоо гадна, таряашадые социалистическэ үзэлөөр хүмүүжүүлхэ ябадалда ехэ удхашанартай.

Хамтын суглаанай шиидхэбэринүүдые артелиин hунгагдамал органууд ба колхозой бүхы гэшүүд уялгата ёhоор дүүргэхэ зэргэтэй.

Хүдөө ажахын артелиин Уставые шууд бэелүүлhэнэй ашаар колхозно байгуулалта хадаа советскэ гүрэнэй бата бэхи түшэг тулгуури боложо шадаа.

Артелиин Уставые, социалистическэ гүрэнэй хуулинуудые шууд бэелүүлгэ хадаа хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжүүлхэ ба колхозно таряашадай ажана тэниглэн байдалые улам hайжаруулха үндэhэ hуури мүн болоно.

Л. Врублевская, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын эмхидхэлэй-колхозно таhагай начальник.

Таганрогско заводой сута токарь-скоростник Петр Креузов СССР-эй хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерствын уряалаар Москва ерэнхэй. Байгша оной үнгэрhэн 8 hара соо нүхэр Креузов 65 hарын нормо дүүргээ. Токарь Креузов столицынгаа предприятинуудай түрүү стахановецуудтай уулзажа, хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые харилсан абалсана. Зураг дээрэ: «Красный пролетарий» заводой мастер И. Белов (баруун гарhаа) П. Креузовые «АТ» маркын шэнэ станогтой танилсуулжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГТА

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭ hУНГАХА hУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЛ

Нютагай Соведүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэри аймаг дотор эдэбхитэйгээр ябажа байна.

Аймагай тосхонуудаар агитпунктнууд нээгдээд, ажалшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Мүнөө аймаг соо 400 гаран агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр hунгуулиин Дурим, Сталинска Конституци тухай асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Аймагай культурын байшанда Сталинска Конституци, сталинска эпохын агууехэ барилганууд, Кореядэхи событинууд, арадай демократиин оронуудтахи социализмын байгуулалта тухай ба бусад темэнүүдээр лекцинүүд уншагдана.

35 МЯНГАН БАНКА КОНСЕРВЭ—ХОЁР ҮДЭР СОО

Октябриин hайндэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаhан загаhанай консервын комбинадайхид ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Стахановска вахтада жагсаhанай түрүүшын хоёр үдэр соо тэдэнэр 14 тонноhоо дээшэ омуль буйлуулжа, 35 мянган банка консервэ үйлэдбэрилөө.

ОКТЯБРИИН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨН

Аймагай загаhашад hайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. «Красный октябрь», «Трудовой северянин» ба «Труд» гэжэ колхозуудай загаhашад загаhа бариха 5 жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэн юм. Мүнөө тэдэнэр түсэбhөө гадуур хэдэн мянган пүүд загаhа барижа, гүрэндөө тушаажа байна.

«Вторая пятилетка» гэжэ эвенкийскэ колхоз эршэмтэйгээр ажаллана. Тэндэхи колхознигууд мүнөө жэлдэ нёдондонойхидо орходоо 34 дахин үлүү ехэ загаhа гүрэндөө тушаагаад байна.

БАЙКАЛАЙ ЗҮҮН ЭРЬЕДЭХИ НАМАРАЙ АГНУУРИ

Мүнөө жэлдэ аймагай колхозууд Байкалай зүүн эрьедэ анха түрүүшынхеэ загаhа барилгые эмхидхэбэ. «Объединённый труд» колхозhоо Александр Непомнящих гэгшын бригада хадарин загаhа барихая тэндэ ошонхой. Тус бригада 2 дахин гүльмэ табижа, 5 центнерhээ үлүү загаhа бариба. Үшөө 5 колхозой ба загаhа барилгын гүрэнэй бригаданууд тэндэ эльгээгдэхэнь.

М. Смоляков.

Комсомолецуудай үүсхэл

Курумканай аймагай комсомолецууд хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые заhабарилгаар hаяхан воскресник үнгэргэбэ. Комсомольско эхин организаци бүхэн колхозойнгоо уншалгын байшангые ба клубые заhабарилха, дулаалха, шэмэглэхэ ехэхэн хүдэлмэри хээ.

Үүргэеэ дүүргэдэггүй эмхи зургаанууд

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгые саг болзор соонь, шанар hайнтайгаар бэелүүлхэ гээшэ ехэ удхашанартай. Мүнөө үедэ, нютагай Соведүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ клубууд, уншалгын байшангууд, улаан булангууд ба культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаанууд тон ехэ хүдэлмэри дүүргэхэ уялгатай.

Гэбэшье, Сэлэнгын аймагай культурно-гэгээрэлэй зарим эмхи зургаанууд өөhэдынгөө үүргые гүйсэд дүүргэжэ шаданагүй. Ажалшадай культурна эрилтые эрхимээр хангаха арга боломжонууд тус аймагта бии. Аймаг доторнь социалистическэ культурын байщан, уншалгын 6 байшан, хүдөөгэй 4 клуб, колхозуудай 11 типовой, 5 хахад типовой клубууд, 64 улаан булангууд бии. Тэдэнэй олонхинь хүсэд заhабарилагдаагүй, болбосон сэбэр болгогдоогүй, бүхэли үбэлдөө хүрэхэ түлеэ түлишөөр хангагдаагүй байhаар. Зарим эмхи зургаануудтань элдэб литература, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд, культинвентарь ба мебель тон хомор.

Культурно-гэгээрэлэй зарим эмхи зургаануудайнь дэргэдэ агитпунктнууд эмхидхэгдээдүй. Аймагай соцкультурын байшан болбол ниитэ ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй ба агитационно-ниитын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зэргэтэй. Теэд, Сэлэнгын аймагай соцкультурын байшан гансахан лэ танцануудые эмхидхэлгээр өөрынгөө хүдэлмэриие хизаарлана. Элдэб темэнүүдээр лекцинүүд, элидхэлнүүд эмхидхэгдэнэгүй. Тэндэхи интеллигенци лекционно пропагандын хүдэлмэридэ хабаадуулагданагүй. Лекторинь хүдэлмэрилхэеэ үнинэй болишонхой.

Эндэ уранhайханай, политическэ, хүдөө ажахын ба бусад номуудаар нилээд элбэг библиотекэ бии. Тэндэнь хэдэн зуугаад уншагшад тоологдоно. Теэд тус библиотекэ агитационно-ниитын хүдэлмэридэ баhал хабаадуулагданагүй. hунгалтануудта хамаатай материалнууд, фото-монтажууд ба харуулан ойлгуулха агитациин бусад зүйлнүүд уншалгынь зал соо хомор байна.

Зунай сагта соцкультурынгаа байшангай гэрые заhабарилуулха, дулаалуулха гэжэ тэрэнэй директор нүхэр Аксенова огто оролдоогүй. Заhабарилгын хүдэлмэриие хүйтэн сагай газаа орожо ерэhэн хойно эхилээ.

Хүдөөгэй ба колхозуудай клубуудые үбэлдэ бэлэдхэлгэ тэсэшэгүйгөөр унжагайруулагдана. Жэшээ болгон Загастайн сомоной хүдөөгэй клубые (даагшань нүхэр Гапилов) абаад үзэе. Клубайнь байшан заhабарилагдаа, дулаалагдаашьегүй. Сонхонуудтань дабхар раманууд табигдаагүй, заримайнь шэлнүүд тэhэршэнхэй, хэнынь штукатурка холторшонхой. Досоонь ямаршье эмхи гуримгүй, hандалинуудынь нэгэ углуудa ябталаатай хэбтэнэ. Газаань нэгэшье монсогор түлеэн үгы.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай гэр байранууд болбосон байха зэргэтэй. Теэд Шахта гэжэ посёлогой клубые газаа талаhаань харахада клубшье гэжэ hанахаар бэшэ. Байшангынь тойроод бог шорой, хюрөөгэй хибэдэhэн дүүрэн. Клубайнь газаа таримал нэгэшье модон үгы.

Зарим колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд клуб тухайгаа мартажархинхай гэхээр. «Красный Октябрь», «XVIII партсъезд» ба бусад колхозуудай клубууд үни удаанай суургатай байhаар.

Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай таhагай (даагшынь уялгые дүүргэгшэ нүхэр Цыденов) хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагуудаар ябажа, клубуудай, уншалгын байшангуудай ба улаан булангуудай бодото байдалтай танилсадаггүй, хүдэлмэрииень байра дээрэнь шалгажа үзэдэггүй, тэдэндэ туhаламжа үзүүлдэггүй байна.

Ород алфавит дээрэ зохёогдоhон үзэг бэшэгтэ бурят-монгол зониие hургалга Сэлэнгын аймагта хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Ново-Селенгинскын, Загастайн, Жаргалантын, Зуево-Сутайн, Доодо-Бүхэнэй сомонуудта үзэг бэшэгтэ hургаха асуудал шиидхэгдэнхэй гэжэ тоологдоно. Теэд, үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүл үшөөл бии.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэри тухай асуудалые ВКП(б)-гэй айкомой бюро өөрынгөө заседани дээрэ сентябриин тэн багаар хаража үзөөд, тусхай тогтоол гаргаа hэн. Гэбэшье, тэрэ тогтоолые дүүргэхэ хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээдүй байhаар.

ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айком ба аймсоведэй гүйсэдком аймагайнгаа культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые дары усадхахын, нютагай Соведүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэлдэ эдэ эмхи зургаануудые эдэбхитэйгээр хабаадуулхын тулада шухала хэмжээ абаха ёhотой.

Б. Дондоков.

(«Б. М. Үнэнэй» тусхай корреспондент).

„Б.-М. Үнэндэ" бэшэhэнэй hүүлээр

Дутуунууд усадхагдаба

Прибайкальска аймпотребсоюз хүдөө ажахын хүдэлмэришэдые эд бараагаар мууса хангана, нүүдэл наймаа эмхидхэнэгүй, магазин ба столовонуудай хүдэлмэриин саг тогтоогоогүй гэhэн бэшэг манай газетын сентябриин 6-най номерто толилогдоhон байгаа.

Бурмонкоопсоюзай эмхидхэлэй ба шалгалтын таhагай начальнигай орлогшо нүхэр Колмаковай мэдээсэhэнэй ёhоор, бэшэг соо хэлэгдэhэн баримтанууд зүб байба. Дурсагдаhан дутуунууд усадхагдажа, худалдаа наймаанай хүдэлмэриие hайжаруулха хэмжээнүүд абтаа.

„Албан хойрог Литвинцева тухай"

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын сентябриин 26-най номерто толилогдоhон юм. Тус бэшэг соо Бичурын аймагай ЗАГС-ын таhагые даагша нүхэр Литвинцева хүдэлмэридөө албан хойрогоор хандажа, хүнүүдэй хэрэгтэй документнүүдые абаха гэжэ ерэхэдэнь иишэ тиишэнь дэмыдэ ябуулдаг гэжэ хэлэгдэhэн байгаа.

—Бэшэг соо дурсагдаhан баримтанууд зүб байба. Ажалшадай эрилтэнүүдтэ албан хойрогоор хандажа байhанайнь түлөө нүхэр Литвинцевада аймсоведэй гүйсэдкомой зүгhөө шанга hануулга хэгдэбэ, мүн дутуунуудаа дары усадхажа, хүдэлмэреэ hайжаруулхые эригдэбэ,— гэжэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Манинов манай редакцида мэдээсэбэ.

Дандаровада хэмжээ абтаба

Манай газетын сентябриин 30-ай номерто «Тахяашан Дандаровагай гэмээр» гэhэн бэшэг толилогдоо hэн. Тус бэшэг соо Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой шубуунай фермын 200 гаран дальбараа муу харууhанhаа боложо үхөө гэжэ хэлэгдэhэн байгаа.

Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таhагай мэдээсэhэнэй ёhоор, бэшэг соо хэлэгдэhэн баримтанууд зүб байба. Хүдөө ажахын таhагай зүгhөө хэмжээ абтажа, тахяашан Дандарова дальбарaануудые хүсэлдүүлэн түлэжэ байна. Октябрь hара соо бултыень түлэхэ юм.

Хүдэлмэришэдтэ салин хүлhэниинь үгтэбэ

Шулуутайн леспромхозой хүдэлмэришэдтэ салин хүлhэнэйнь саг соогоо түлэгдэдэггүй байhан тухай бэшэг манай газетын сентябриин 6-най номерто толилогдоhон байгаа.

«Бурмонголлес»» трестын эрхилэгшэ нүхэр Шатиловай мэдээсэhэнэй ёhоор, бэшэг соо хэлэгдэhэн баримта зүб байба. Энэ дутагдалые усадхаха хэмжээнүүд абтагдажа, бүхы хүдэлмэришэдэй август ба сентябрь hарануудай салин хүлhэн үгтэбэ.

„Харюусалгагүйгөөр хандана"

Иимэ гаршагтай статья манай газетын сентябриин 30-най номерто толилогдоhон юм. Тус статья соо Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз малайнгаа үбэлжэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандана, малай байрануудые заhабарилха ба шэнээр бариха хүдэлмэринүүдые таhалдуулжа байна гэжэ хэлэгдээ hэн.

— Статья соо дурсагдаhан баримтанууд тодоржо, заагдаhан дутагдалнуудые усадхахын тула зохихо хэмжээнүүд абтаа, — гэжэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шулунов мэдээсээ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ГЕРМАНСКА АРАДАЙ ЕХЭ ИЛАЛТА

1950 оной октябриин 15—Германска демократическа республикадахи парламентска һунгалтануудай болоһон үдэр хадаа өөрынгөө гүрэниие демократическа ёһоор хүгжөөхын түлөө германска арадай тэмсэлэй түүхэдэ эли тодо хуудаһан болон орохо байна. Даб дээрэхи мэдээнүүдэй үндэһөөр, һунгагшадай 98,44 процентнь голосованида хабаадаа! Үнэнтэ гэжэ мэдэрэгдэһэн 12.124.289 бюллетеньнүүдһээ 12.088.745-ниинь национальна фронтын кандидадуудта үгтөө. Иимэ нэгэн һаналтайгаар ба нигта жагсаалтайгаар арадай зүгһөө дура хүсэлөө мэдүүлһэн ябадалые Германи мэдэдэггүй байгаа. Германска демократическа республикын хүн зон агууехэ Советскэ Союзай толгойлдог эб найрамдалай лагерьта батаар жагсаад, нацынгаа нэгэдэлэй түлөө, демократическа Германиин түлөө тэмсэжэ байһанаа бүхы дэлхэйдэ харуулба.

Һунгалтанууд дээрэ демократическа хүсэнүүдэй илаһан илалта хадаа демократическа үндэһэ һуури дээрэ ороноо нэгэдхэхын түлөө германска арадай тэмсэлые бүри эдэбхитэй шанга болгохонь дамжаггүй. Тиимэл ушарһаа, американска пропагандистнууд ба тэдэнэй баруун-германска дахуулнууд парламентска һунгалтануудые немецкэ хүн зоной урда доромжолхо һэдэлгэ гарган, мэхэ гохо ба хардалга хэхэ пропагандистска машинаяа хүдэлгэһэн байна. Һунгалтада бойкот хэгты гэжэ баруун тээхи буржуазна хэблэл ба радиостанцинууд Германска демократическа республикын хүн зониие уряалһан байха юм.

Гэбэшье, һунгалтануудые таһалдуулха һанаашалгатайгаар американска империалистнуудай ба тэдэнэй боннско приказчигуудай хэһэн бүхы дайсан харша пропагандань гутамшагаар буруу һүршөө. Германиин Единэ социалистическэ партяар толгойлогдодог республикын демократическа партинуудай ба общественнэ организацинуудай зүгһөө тус һунгалтанууд дээрэ туйлаһан ехэ илалта юу гэршэлэн харуулааб гэхэдэ, Германиие демократическа ёһоор хүгжөөхэ политикые тэндэхи арад зон бүримүһэн дэмжэдэг байна. Германска арад энэ политикын бодото үрэнүүдые экономикын ба культурын талаар, мүн ажалшадай материальна байдалые һайжаруулха хэрэгтэ бодото дээрэнь үзэжэ хаража байна. Арадай ажахын хоёржэлэй түсэб жэл хахад соо дүүргэгдээ. Промышленна үйлэдбэри ба тарилгын талмайн хэмжээнүүд дайнай урдахи, 1936 оной, хэмжээе үлүүлэнхэй. Хүдэлмэригүйдэлгын ба гуйраншалгын аюул хэтэдээ усадхагдаа.

Газарай реформо, гитлеровскэ сэрэгэй гэмтэдтэ хамаатай байһан предприятинуудые национализацилга, банкнуудые гүрэнэй мэдэлдэ хамтадхалга гэхэ мэтэ ехэ демократическа шэнэдхэлгэнүүд Германска демократическа республикые бэхижүүлхэ бата үндэһэ һуури хангаа. Арадай промышленность хадаа республикын ажахыдахи үндэһэн гол хүсэн болоо. Эдэ бүхы амжалтануудынь Советскэ Союзай үнэн сэдьхэлэй туһаламжын ашаар туйлагдаха аргатай болоһон байна. «Советскэ хүнүүд дайлан эзэмдэгшэдэй гү, али үһөө абагшадай гуримаар бэшэ, харин немецкэ хүдэлмэрилэгшэдэй, таряашадай ба интеллигенциин сүлөөлэгшэд ба ханинарай ёһоор Германида ерэһэнээ үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ тодоруулан харуулаа»,—гэжэ Вильгельм Пик мэдүүлбэ.

Залуу республикын бүхы илалтануудынь — хүдэлмэришэдэй, таряашадай ба интеллигенциин творческо ажалай үрэ мүн. Байдалайнгаа эзэн гээшэб, эб найрамдалда дуратай демократическа гүрэнэй эдэбхитэ байгуулагша гээшэб гэжэ Германиин ажалша хүн түрүүшынхеэ мэдэрбэ. Өөрынгөө туйлалтануудые англо-американска империалистнуудай хорлолгоһоо хамгаалан, энэ замаар саашадаа дабшахаар шиидэнхэй.

Германска демократическа республикын хүн зон энэ һунгалтада нэгэн һаналтайгаар голосовалба, Баруун Германиие СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү англо-американска плацдарм болгожо байгаа Аденауэрай, Шумахерай ба бусад боннско «засагаархидай» политикые эрид шууд буруушааба. Американецуудай ба тэдэнэй дахуулнуудай—шумахернуудай, аденауэрнуудай хардалга, мэхэ гохо, харата аашануудынь немецкэ һунгагшадай бодолые хорложо шадаагүй. Германска демократическа республикын ажалшад оронойнгоо баруун тээхиһээ үлэмжэ һайн байдалтай болонхой. Германска демократическа республика дотор сүлөөтэ амгалан ажалай баяр, экономическа ба культурна асари ехэ илалтанууд бэелүүлэгдээ. Харин Баруун Германида 4 миллион шахуу хүн ажалгүй байна, Германиин урдын монополистнууд, помещигүүд, сэрэгэйхид ба панкруудтаһан политиканууд американска заабаряар аашална.

Германска демократическа республика дотор культура, наука ба искусствоя хүгжөөн бадаруулха түсэбүүд бэелүүлэгдэнэ. Харин Баруун Германида культурна ба оюун бодолой уналга дэлгэрэнхэй. Тэндэхи хамаг юумэн американска сабхяар дэбһэгдэнэ, дайнай хүнһэн болохо үүргэ залуушуулда бэлдэгдээ. Хойто-атлантическа пактын ёһоор, Баруун Германи хадаа дайнай хүнһэн болохо хүнүүдые үгэхэ гол үүргэтэй гэжэ американска хэблэл сэхэ бэшэнэ.

Германиин зүүн ба баруун хубинуудтахи байдалые жэшэжэ үзэхэ зуураа, Германска демократическа республикын ажалшад эб найрамдалай ба Советскэ Союзтай, эб найрамдал хүсэдэг ондоошье оронуудтай хани барисаанай замые зүб һунган абаабди гэжэ ойлгон үнэншөө. Энэ политикаяа эдэнэр саашадаашье шууд баримталхаар хараална. Арадай һунгалтануудай үедэ демократическа Германиин национальна фронтын туйлаһан илалта хадаа «единэ, демократическа ба эб найрамдалда дуратай Германиин түлөө тэмсэлдэ шэнэ үеые нээгээ. Германска демократическа республикадахи антифашистска-демократическа байгуулалта улам бэхижээ. Өөрынгөө партиин, Германска демократическа республикын правительствын бэелүүлжэ байгаа эб найрамдалай, демократиин ба өөрын хүсөөр байгуулха политикые хүдэлмэришэн ангиин нэгэн һаналаар дэмжэдэг тухайда эдэ һунгалтанууд харуулаа» гэжэ СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй уряа соо заагдана.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ

Ноябриин 13-да Англида нээгдэхэ, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгресстэ бэлэдхэл бүхы оронууд дотор эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна. Арадуудай ажабайдалдахи ехэ событи болохо тус конгресстэ бэлэдхэн, Польшодо, Румынида, Болгарида, Албанида ба бусад хэдэн оронуудта национальна конференцинүүд үнгэргэгдөө. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференци октябриин 16—18-да Москвада болоо.

Эб найрамдалай тала баригшадай зэргэнүүдэй ургалта тухай, шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэдэнэй шэн зоригто тэмсэл тухай гэршэлһэн эли тодо тоонуудые ба баримтануудые конференцинүүдэй делегадууд дурдаба. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэд эб найрамдал хамгаалха шэнэ, бүри үргэн эрилтэнүүдые уласхоорондын хубилһан оршон байдалтай зохилдуулан дэбжүүлнэ, тэмсэлээ улам үргэдхэнэ. Эдэнэр Кореядэхи американска агрессиие буруушаана, корейскэ конфликтые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ эрилтэ хэнэ, шэнэ дай жүрөөдэһэн пропагандые буруушаана, атомна бомбо далайжа ба ажалша арадта туйлай ехэ гасалан зоболонгой аюул тохёолдуулжа байгаа Черчилль, Даллес, Брэдли, Рейно, Макартур мэтын ба бусад бузар харшангуудые—дай үүдхэгшэ империалистическэ алууршадые элишэлэн сохино.

Яаралтайгаар зэбсэглэлгын замда ороһон англо-американска империалистическэ блогто хабаадагша оронуудай дайн сэрэгэй бэлэдхэлые дэлхэйн арадууд һэрэмжэтэй хёрхоор адаглан хаража байна. США, Англи, Франци ба бусад оронууд—Хойто атлантическа блогто хабаадагшад зэбсэгүүдые түхеэрэлгэдэ тон ехэ мүнгэ һомолжо, сэрэгэй албанай болзорые һунаажа, европейскэ армиие американска командовани доро гулидхан байгуулжа, шэнэ алалсаанай зэбсэгүүдые ехээр үйлэдбэрилжэ байнад.

Хитадта эсэргүү американска хорото аашанууд, советскэ хилэнүүдые американска сэрэгэй самолёдуудай дэбаһан ябадалнууд юу харуулнаб гэхэдэ, дай жүрөөдэгшэдэй уряанууд американска сэрэгэйхидэй дундашье дэмжэгдэдэг байна. Гитлертэ ба дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо гэһэн ондоошье шунахайнарта советскэ арадай үзүүлһэн түүхэтэ урогуудые дай үүдхэгшэд һургаал болгоогүй байна.

Эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн улам ургана, тиигээд империалистнуудай агрессивнэ түсэбүүдээ бэелүүлхэнь тон бэрхэтэй болоо. Дайнда империалистнуудай тон нюусаар бэлэдхэхэ аргатай байдаг саг, арадуудай толгой дээрэ дайнай гэнтэ буудаг байһан саг үнгэрөө. Һохорлиг зэбсэг ба дайнай хүнһэн боложо империалистнуудай гарта арадуудай ородог байһан саг үнгэрөө. Ажалшад болбол дай үүдхэгшэдые танидаг, дайсадай хорото түсэбүүдтэ эсэргүү тэмсэл ябуулжа шададаг болонхой.

Дай үүдхэгшэд агресси бэлэдхэжэ байһанаа, агрессидэ шууд ороод байһан мүнөө үедэ, дэлхэйн арадууд СССР тээшэ найдалтайгаар хандан харана.

«Американска алууршa харшангууд мүнөө Кореяын шуһые адхаруулжа байхадань, дэлхэйн бүмбэрсэгэй эб найрамдал хүсэдэг бүхы арадуудай һанал бодолнууд амгалан байдалай ба сүлөөгэй хэрэм тээшэ—Советскэ Союз тээшэ, амгалан тайбан байдал хамгаалагшадай найдабари ба зоригжол болоһон алдартай, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй агууехэ вождь И. В. Сталин тээшэ хандуулагданхай. Эб найрамдалай нангин ба агууехэ хэрэг илаха, харин дай үүдхэгшэ американска алууршадай тэнэг түсэбүүд бүримүһэн булигдан буруутаха тухайда ехээр үнэншэнхэй байһанаа мэдүүлнэбди»,—гэжэ СССР-эй эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна Хоёрдохи конференцидэ эльгээһэн амаршалга соогоо эб найрамдалай тала баригшадай Польско комитет бэшэһэн байха юм.

Советскэ ороной арадууд эб найрамдалда дуратай гэжэ бүхы дэлхэй мэдэнэ. Англо-американска зонхилхы нюурнууд атомна ба бактериологическа дайнай хорото муухай түсэбүүдые номножо байхадань, харин советскэ арад ба советскэ правительство ажахын болон культурын асари ехэ байгуулалта бэелүүлжэ байна, коммунизмын агууехэ барилгануудые—Куйбышевска, Сталинградска, Каховско гидроэлектростанцинуудые, Туркменскэ Главна каналые, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудые барижа эхилхэнь.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблейн сессидэ советскэ түлөөлэгшэдэй оруулһан дурадхалые, «Шэнэ дайнай аюул зайсуулха тухай, арадуудай амгалан ба аюулгүй байдал тухай Декларациие» эб найрамдалда дуратай бүхы арадууд нэгэн һаналаар һайшаана.

Эб найрамдал хүсэдэг советскэ политика хаа хаанагүй арадуудаар дэмжэгдэнэ. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй хүдэлөөе, Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай хүсэлэлгэнүүдые муушалха гэжэ американска худал хуурмаг пропагандын хэды оролдобошье, Уолл-стридэй бүхы мэхэ гохонуудынь буруу һүрэнэ. Американска империалистнууд лэ Кореяын үбгэд хүгшэдые, үхибүүд ба эхэнэрнүүдые алахыень дэлхэйн арадууд хаража байна. Эдэ империалистнуудай лэ зэбсэгээр Вьетнамай, Малайяын, Бирмын арадуудта эсэргүү тэмсэл ябуулагдана.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгресстэ бэлэдхэн, бүхы оронуудай ажалшад болбол дай үүдхэгшэ англо-американска алууршадта эсэргүү тэмсэлээ улам шангадхажа байна.

К. Орлов.

Венгерскэ арадай республикын нютагай соведүүдтэ болоһон һунгалтануудай дүнгүүд

БУДАПЕШТ, октябриин 24. (ТАСС). Һунгуулиин Центральна комисси хадаа Венгерскэ арадай республикын нютагай соведүүдтэ октябриин 22-то болоһон һунгалтануудай дүнгүүдые толилбо.

Венгридэ бүхы дээрээ 6.158.850 хүн һунгаха эрхэтэй байна. Тэдэнэй 5.967.877 хүниинь гү, али 96,9 процентнь голосованида хабаадаа.

Арадай фронтын кандидадуудай түлөө 5.836.755 голос гү, али 97,8 процентнь үгтөө. 46.277 хүн буруушаажа голосовалаа. 84.845 бюллетеньнүүд буруу байгаа.

Хитадай арадай республикын делегациин хүндэлэлдэ Лондондо эмхидхэгдэһэн завтрак дээрэ Лю Нин-и гэгшын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, октябриин 23. (ТАСС). Лейбористска партиин гүйсэдкомой секретарь Морган Филлипс гэгшэ англо-хитадай хани барисаанай обществын уряалаар Англида ерэһэн Хитадай арадай республикын делегациин хүндэлэлдэ октябриин 23-да, Транспорт-Хаузе дотор завтрак үгэбэ.

Завтрак дээрэ лейбористска партиин түрүүлэгшэ Алиса Бейкон, городской ба сельскэ түсэблэлгын министр Хью Дальтон, национальна хангалгын министр Эдит Саммерскил, элүүрые хамгаалгын министр Эньюрин Бивен, сэрэгэй министр Джон Стречи, оборонын министр Эмануил Шинуэлл ба бусад байлсаба.

Завтрак дээрэ Хитадай делегациин толгойлогшо, профсоюзуудай Бүхэхитадай федерациин орлогшо түрүүлэгшэ Лю Нин-и делегациин үмэнэһөө иимэ мэдүүлгэ хэһэн байна гэбэл: «Хитад арадые түлөөлһэн делегациин гэшүүд, бидэнэр хадаа Хитадай арадай республикын тогтоһоор нэгэ жэл болоһоной хүндэлэлдэ октябриин 1-дэ болоһон гайхамшагта митингдэ хабаадахын тула англо-хитадай хани барисаанай обществын уряалаар Англи ерээбди. Бидэнэй ябаһан газар бүхэндэ бидэниие английска арадай халуунаар угтаһан ябадал хадаа манай арадуудай хоорондо бата бэхи хани барисаан байна гэжэ гэршэлнэ. Хитадай ба Великобританиин хоорондохи дипломатическа болон худалдаа наймаанай харилсаануудынь тэгшэ, бэе бэеын ашаг туһын ба территориальна бэеэ даанхай байдалые хүндэлэлсэлгын принцип дээрэ үндэһэлэгдэһэн байхые хитад арад хүсэнэ.

Английска правительствын политика тухай хитад арадай һаналые мэдээсэхын тула мүнөөдэрэй уулзалгые ашаглаха гэжэ бидэ хүсэнэбди. Английска правительствын ябуулжа байгаа мүнөөнэй политика болбол Хитадай ба Англиин хоорондо хани барисаа байгуулха зам дээрэ һаад ушаруулна гэжэ бидэ тоолонобди. Үнэн дээрээ английска правительство хадаа шэнэ Хитад тушаа хани ёһоной һанал бодолтой бэшэ байна гэжэ тоолонобди, ушарынь тэрэ хадаа гоминдановска бүлэгэй үлэгдэлнүүдтэй харилсаануудаа бүрин таһалаагүй, мүн Гонконгдо ба Малайяда байгаа английска засагаархид тэндэ һуудаг хитадуудта эсэргүү хэһээлтын хэмжээнүүдые абана.

Американска правительствын политика хадаа бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалые эбдэлгын ба агрессиин политика мүн. Империалистическэ энэ политикые бидэнэр эрид буруушаанабди.

Английска правительство Кореядэхи американска зэбсэгтэ агрессидэ хабаадана. Сүлөөрэлгын ба бэеэ даанхай байдалай түлөө корейскэ арадай тэмсэл хадаа үнэн зүб тэмсэл мүн. Корея манай хүршэ гээшэ. Бидэнэр юрэ хараад байхагүйбди, гадаадын агрессидэ эсэргүү тэмсэлдэнь корейскэ арадта бидэ туһалхабди.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ Корея тушаа Англиин табиһан дурадхалнууд хадаа Кореядэхи агрессивнэ дайе далдалха ба гүнзэгырүүлхэ зорилготой байна. Эдэ ушарнууд хадаа агрессидэ эсэргүү корейскэ арадай тэмсэлдэнь дэмжэхын тула улам эршэмтэйгээр оролдохыемнай бидэниие баалана».

Тибедые сүлөөлжэ байгаа Хитадай арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнуудта үгтэһэн директивэ

ПЕКИН, октябриин 24. (ТАСС). Чунцинһаа Синьхуа агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай коммунистическэ партиин ЦК-гэй Баруун-Урдахи бюро, Баруун-Урдахи сэрэгэй округой командовани ба 2-дохи полевой армиин штаб хадаа Тибедэй 3 миллион хүн зониие империалистическэ дарлалтаһаа сүлөөлхын ба Хитадай баруун хилэнүүдэй оборонные бэхижүүлхын тула Тибет худар добтолхо захиралта абаһан Хитадай арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнуудые политическэ бэлэдхэн жагсааха тухай хамтын директивэ үгэбэ.

Тибет худар добтолжо байгаа Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнуудые амаршалха зуураа, Хитадай компартиин ЦК-гэй Баруун Урдахи бюро, Баруун-Урдахи сэрэгэй округой ба 2-дохи полевой армиин штабай командовани болбол Тибедэй хүн зониие сүлөөлхэ, бүхы Хитадай нэгэдэлгые түгэсхэхэ, ороной погранична районуудые хамгаалха ба байгуулха, Эхэ ороной территориин вершок газарыешье империалистнуудта эзэлүүлхэгүй гэһэн алдарта зорилго Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнуудай урда табигдаа гэжэ заана.

Энэ зорилгын угаа ехэ политическэ удхашанарые бүрин мэдэржэ, революциин хэрэгтэ тон үнэн сэхээр өөрынгөө уялга бэелүүлхые, идеологическа болон эмхидхэлэй бэлэдхэл хэхые, армиин заншал болоһон героизм ба эрид зоримгой ябадал бүрин хэмжээгээр харуулхые, бэрхэшээлнүүдые дабаха, солдадуудта ахадүүгэй инаг ёһоор хандахыень добтолжо байгаа армиин частьнуудтахи коммунистическэ партиин гэшүүдые, солдадууд ба офицернүүдые уряална.

Тус директивэ хадаа Тибедэй хүн зонтой нарин һайнаар нэгэдхэ ба ниитэ программа соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, национальна үсөөнхид тушаа зүб ба үнэн сэхэ политика бэелүүлхэ, жаяг заршам наринаар сахиха, пропагандистска хүдэлмэри ябуулха, нютагай зоной хэлэ шудалха, бэрхэшээлнүүдые дабахадань тэдээндэ туһаламжа үзүүлхэ гэжэ солдадууд болон офицернүүдые уряална.

Шэнэ Тибедые байгуулга хадаа удаан саг соо бэелүүлэгдэхэ шухала зорилго мүн, энээндэ солдадууд, офицернүүд бэлэдхэхэ ёһотой гэжэ директивэ соонь хэлэгдэнэ. Солдадууд ба офицернүүд добтолгын үедэ хүн резервнүүдые ба материалнуудые гамнаха, дайнай ябуулгануудай зогсоогдоһон дары Тибедэй финансова, экономическа ба культурна хүгжэлтэдэ бүхы хүсэеэ зорюулха ёһотой.

Армиин солдадууд ба офицернүүд демократическа ба сэсэглэн һалбарһан шэнэ Тибедые байгуулха хэрэгтэ Тибедэй хүн зонтой гар гарһаа барисалдан хүдэлмэрилхэ, эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай ба соёл болбосоролой сэсэгүүд Эхэ ороной погранична бүхы районуудта һалбарха шухала байһаниинь директивын түгэсхэлдэ үшөө дахин тэмдэглэгдэнэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

Фронтын бүхы участогууд дээрэ Арадай армиин частьнууд хадаа добтолжо байгаа дайсанда эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые ябуулаа гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин октябриин 24-дэ дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Пхеньянай хойгуурхи райондо Арадай армиин частьнууд американска болон урдакорейскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын хүшэр хүндэ байлдаануудые хэжэ байна. Пхеньянай зүүн хойто райондо Арадай армиин частьнууд дайсанай түрилтые һаатуулха шанга байлдаануудые ябуулаа.

Зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд Хамхынай (Канко) ба Бугтхенг райондо урдакореецүүдэй добтолгые зогсообо.

Фронтын бүхы участогууд дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд добтолжо байгаа американска ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые ябуулаа гэжэ Корейскэ арадай демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин октябриин 25-да дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Пхеньянай хойто ба зүүн хойто районуудта Арадай армиин частьнууд авиацяар дэмжэгдэһэн дайсанай булюу хүсэнүүдтэ түригдэн, хамгаалгын шэнэ позицинуудта сухариба.

Зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд Хамхынай (Канко) хойно ба Бугтхенгын хойно ба зүүн хойно добтолжо байгаа дайсанда эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэжэ байна.

ШЭНЭ СЛОВАРИИЕ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ

Һаяхан культурын научно-
жэлэлгын институтда К. Чере
совэй зохёоһон «Бурят-монгол
ород словариин» «А» үзэг эх
үгэнүүдэй рукописиие зүб
хэлсэлгэ болобо. Тэндэ нау
хүдэлмэрилэгшэд, уранзох
шод, оршуулгашад ба педин
тудай студентнэр хабаадалс
байна.

К. Черемисовэй словарь х
бурят-монгол литературна х
нэй хүгжэлтэдэ шухала удх
нартай научна ехэхэн зо
мүн. Тэрэнэй хэмжүүрынь 100
чатна хуудаһан. Иимэ ехэ
жүүртэй «Бурят-монгол —
словарь» урда тээнь үгы бай

Энэ словариие зохёохын т
18 жэлэй туршада хүдэлмэр
зуураа нүхэр Черемисов ехэ
териалнуудые суглуулаа. Бу
монгол хэлэн дээрэ хэблэг
номуудые хэрэглэһэн,
нютагуудтахи диалектн
һайса шэнжэлжэ үзэһэн ба

Тус словарь һаяар Москва
рэдто «Хариин ба национа
хэлэнүүдэй словарьнуудай
лэлээр» хэблэгдэхэ
Дутуу дунда зүйлнүүд
элирүүлхын ба тэрэ
олониитын сэгнэжэ үз
тулада словариин бүхы руко
зүбшэн хэлсэлгые тус хэ
Москвада эмхидхээ. Тиигээд
вариин «А» үзэг эхитэй үг
дэй рукописиие нютаг д
зүбшэн хэлсэжэ үзэхыень
турын институтда эльгээгээ.

Зүбшэн хэлсэлгэ дээрэ яз
ведүүд Амоголонов, Аба
Имехенов, нүхэд Дамдинж
Мадасон ба бусад
лалтануудые хэһэн байна.
хэлэгшэд тус словариин на
ба практическа удхашан
тэмдэглээ.

Зүбшэн хэлсэлгэдэ хаба
шад гол анхаралаа энэ слова
дутуу дунда зүйлнүүдтэ хан
лаа. Энэншье зүб. Иимэ шу
удхашанартай зохёол хадаа
нэринаар шалгагдаһан хо
хэблэгдэхэ ёһотой. Слова
дутагдалнууд гэбэл: олохон
нүүд буруу оршуулагдаһаа
али тэдэнэй гол удхань га
рилагдаагүй байгаа. Мүн з
үгэнүүдынь үндэһэнэйнгөө
лаар гуримшуулагдаагүй б
Гадна, литературна хэлэнд
ба нютаг нютагуудташье
рэглэгдэхэеэ болиһон үгэ
ба бусад дутагдалнууд бии
үгэ хэлэгшэд заагаа.

Энэ һонин ба үнэтэ на
зохёолой хэблэгдэжэ гарах
манай республикын олон
ехээр хүлеэнэ.

С. Чагдур
Н. Мангут

Боксоор мүрысөө

КЕМЕРЕВО, октябриин
(ТАСС). РСФСР-эй (Сибир
ба Дальна Востогой зонын)
соор түрүү һуурииe тус тус
нүүдэй ба командануудай эз
гын түлөө мүрысөөн эндэ бол
дүүрэбэ. Тэрээндэ Бурят-Мо
лой АССР-эй, Хабаровска, К
ноярска ба Алтайска
заарнуудай, Томско, О
Читинскэ болон Кеме
скэ областьнуудай ехэ хү
60 шахуу боксёрнууд хаба
Кузбассын спортсменүүдэй
манда илажа гараа. Хоёр
һуури—Бурят-Монголой АСС
гурбадахи һуури—Алтайска
заарай боксёрнууд эзэлбэ.

Тус тус хүнүүдэй түрүү һ
эзэлэлгын мүрысөөндэ кемер
хид ехэ амжалтануудые туй
Мүрысөөндэ хабаадаһан 8 с
сменүүдэй 5-ниинь Сибириин
Дальна Востогой 1950 оной
пионуудай хүндэтэ нэрээ
хүртөө.

Мүрысөөндэ илагшад
физическэ культура ба спо
хэрэгүүдые эрхилхэ республ
ска болон областной комит
дэй дипломуудаар ба гра
нуудаар шагнагдаба.

Харюусалгатай редактор
орлогшо Ц. Б. БУДАЕ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23 Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н--02416. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж